

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
Guidelines for the Development of Political Participation
of Community Committee, Langsuan Municipality,
Langsuan District, Chomphon Province

จिरพงษ์ พัฒนประดิษฐ์¹

Jirapong Pattanapradit

วิศาล ศรีมหาโร²

Visal Srimahavaro

สมคิด รัตนพันธุ์³

Somkid Rathanapan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และ 2) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการสนทนากลุ่มและกระบวนการ AIC สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน เนื่องจากกรรมการชุมชนถูกโน้มน้าวจากผู้มีอิทธิพล ปัญหา การมีทัศนคติและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเดิมๆ การเลือกตั้งจะคำนึงถึงความเป็นญาติพี่น้องมากกว่าความรู้ความสามารถของผู้สมัคร มีการซื้อสิทธิขายเสียง และมองว่าการเมืองเป็นผลประโยชน์

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ ดร. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ของกลุ่มคนที่ได้รับเลือกตั้งและการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ค่อนข้างเสียเวลาและไม่สะดวก มีปัญหา การขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายการเลือกตั้ง เมื่อรณรงค์ให้คนไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการ ชุมชนยังขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการท้องถิ่น การรวมตัวเพื่อทำกิจกรรม ทางการเมืองทำได้ยาก และขาดผู้นำในการจัดกลุ่มหรือผู้นำในการรวมตัวของประชาชน การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นเรื่องของการสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเมือง เพื่อสร้างแกนนำที่มีคุณภาพ การจัดสื่อประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การเมืองอย่างต่อเนื่อง สร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อสร้างวัฒนธรรม ประชาธิปไตยการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองผ่านเสียงตามสายและวิทยุชุมชน การสร้าง จิตสำนึกรักบ้านเกิดให้กับประชาชน การประชุมกรรมการชุมชนทุกเดือน การจัดกิจกรรมแข่งขัน กีฬาเพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและจัดตั้งชมรมติดตามตรวจสอบการ บริหารงานของเทศบาล เพื่อนำไปสู่การพัฒนา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนและนำเสนอส่งกรมไปสู่อำเภอประชาธิปไตย

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study problems and develop guidelines for the development of political participation of Langsuan municipality community committee, Langsuan District, Chumphon Province. The samples were Langsuan municipality community committee. The research tools included focus group discussion and AIC process.

The research results found that problems of political participation of Langsuan municipality community committee were affected by rural influential persons including their own attitude towards outdated political culture. The election was biased by family relationship while ability of the

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนฯ

competitive candidates was neglected. The issues also included vote buying and feeling of election only benefit a group of politicians, and going for voting was waste their time and uncomfortable. There were problems on the lack of knowledge about election law to promote people go for election as well as the lack of knowledge to manage their community. Doing political activities were found to be difficult and there were no leaders to gather people. Promoting political group activities was to give knowledge and understanding about politics. It was necessary to create a good leader, provide multimedia information, organize campaign about politics in school to promote democratic culture, spread the news on radio and local radio, raise awareness among people, organize monthly meeting within community committee, provide sport games in association with democracy system, and set up a group to evaluate municipality management. This recommendation led to develop participation and promote democracy of municipality committee of Langsuan.

Keywords : development guidelines, political participation, community

บทนำ

ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันรวมเป็นเวลากว่า 80 ปี สังคมไทยมีวิวัฒนาการทางการเมืองมาตามลำดับ ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนคติและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำเอาความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและ

การตัดสินใจของรัฐ อนุรักษ์ นิยมเวช (2554 : 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นั้น นับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับการ ปกครองส่วนท้องถิ่นที่สุดนับตั้งแต่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมา 16 ฉบับ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่บังคับให้รัฐดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการกำหนดทศกฏิกา ต่อมามีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 การให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังคงปรากฏ อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยมีบทบัญญัติอย่างเห็นได้ชัดว่ารัฐให้ความสำคัญกับการกระจาย อำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ 2 หมวด คือ หมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ หมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2555 : 14 - 15) นอกจากนี้อยู่ในช่วงกำลัง พัฒนาไปสู่สังคมเมือง จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ประชาชนด้วยการมีส่วนร่วมลดลง เทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่หนึ่งที่ปกครองโดยเทศบาลเมืองหลังสวนและผู้วิจัยเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนเป็นสิ่งสำคัญและนำความรู้ความสามารถที่มี อยู่ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลเมือง หลังสวน จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน ด้วยการมีส่วนร่วมลดลง ผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน โดยผ่านกระบวนการปกครองของเทศบาลเมืองหลังสวน ซึ่งกรรมการชุมชนเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกด้านจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างแท้จริงมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชน เทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการ ชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนฯ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิค การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยกำหนดขั้นตอนและวิธีการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่เทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 132 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกตัวแทนผู้นำกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 30 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน เพื่อดำเนินการวิจัยตามแผนปฏิบัติการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการวิจัยปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลจากการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

การวิจัยในขั้นตอนนี้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขั้นที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่าเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยกระบวนการ AIC ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่เทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 132 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกเอาตัวแทนกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 30 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน เพื่อดำเนินการวิจัยตามแผนปฏิบัติการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ในขั้นที่ 2 คือ กระบวนการ AIC ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

A = Appreciation ขั้นสร้างความซาบซึ้ง โดยการตั้งคำถาม

A1 = สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร

A2 = อนาคตของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน ควรเป็นอย่างไร

I = Influence ขั้นปฏิสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลระหว่างกัน โดยการตั้งคำถาม

I1 = ถ้าจะใช้แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน เป็นอย่างอนาคตที่อยากจะให้เป็น (A2) จะต้องทำกิจกรรม/โครงการอะไรบ้าง

I2 = จำแนกประเภทกิจกรรม/โครงการ และจัดลำดับความสำคัญ

C = Control ขั้นการควบคุมไปสู่การกระทำโดยการ

C1 = การแสวงหาผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการซึ่งมี

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนฯ

- 1) กิจกรรมที่ประชาชนทำเองได้
- 2) กิจกรรมที่ทำร่วมกับเทศบาลเมืองหลังสวน
- 3) กิจกรรมที่ขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

C2 = จัดทำแผนโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูล ในลักษณะการบรรยายด้วยการนำเสนอที่ใช้ในการพรรณนา หรือแปลความหมายค่าสถิติที่ได้ด้วยภาษา หรือข้อความที่จะอธิบายสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการใช้เครื่องมือเป็นแบบสรุปผลการประชุม และประยุกต์ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสนทนาซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร พบผลดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นกรรมการชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ประธานชุมชน รองประธานชุมชน และกรรมการชุมชน การไปใช้สิทธิเลือกตั้งผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมกรรมการชุมชนมีปัญหาการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งการถูกโน้มน้าวจากผู้มีอิทธิพลวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเดิมๆ การช่วยรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นปัญหา การขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายการเลือกตั้งการลงสมัครรับเลือกตั้งยังขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และมีฐานะทางการเงินไม่ค่อยดี การติดตามข่าวสารทางการเมือง การสนทนาพูดคุยประเด็นปัญหาทางการเมืองรู้สึกมีความเบื่อหน่ายทางการเมืองและขาดแหล่งการให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมรับฟังการประชุมของสภาท้องถิ่น ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นมีการขาด

ผู้นำในการเข้าร่วม ไม่มีหนังสือแจ้งหรือเชิญเข้าร่วมรับฟัง การประชุมการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มสนใจ กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนเพื่อพิทักษ์ความถูกต้องความชอบธรรม ในท้องถิ่น มีความเกรงใจในตัวผู้บริหารท้องถิ่นเกรงว่าจะถูกมองว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามการ คำนึงถึงความเป็นคนใกล้ชิดหรือเป็นญาติการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยการประชุม เจริญปฏิบัติกรตามกระบวนการ AIC

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชน เทศบาลเมืองหลังสวน ประชาชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองให้กับประชาชน เมื่อมีการประชุมสภาให้มีการถ่ายทอดการประชุมสภาให้ประชาชน ทั่วไป ได้รับทราบ ควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองและเรื่องทั่วไปทางเสียงตามสายและรายการ วิทยุ อสมท. และจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ตามจุดต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความรู้แก่ประชาชน และส่งเสริมสนับสนุนให้กรรมการชุมชนได้เป็นตัวแทนของชุมชนไป เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ควรมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย กระบวนการ การมีส่วนร่วม AIC ทำให้กรรมการชุมชนเกิดการกระตุ้นความคิดเกิดการสนใจเข้าไปในการมี ส่วนร่วมรับรู้ปัญหา ความต้องการ การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการ ชุมชนในการร่วมไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รมณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ร่วมลงสมัคร รับเลือกตั้ง ร่วมติดตามข่าวสารทางการเมือง การสนทนาพูดคุยประเด็นปัญหาทางการเมือง การเข้าร่วมรับฟังการประชุมของสภาท้องถิ่น ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ท้องถิ่นและการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มสนใจกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนเพื่อพิทักษ์ ความถูกต้องความชอบธรรมในท้องถิ่น

อภิปรายผล

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร พบว่า กรรมการชุมชนถูกโน้มน้าวจากผู้มีอิทธิพล ปัญหาการมี ทัศนคติและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเดิมๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ถวิลวดี บุรีกุล

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนฯ

(2554 : 5 - 28) ที่ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมิได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเพราะถูกชักจูงด้วยอามิสสินจ้างหรืออิทธิพลของผู้นำทางสังคมเสมอไป แต่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความสนใจกับการเลือกตั้งที่ค่อนข้างสูง มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองพอสมควร และตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยพิจารณาในเรื่องความซื่อสัตย์ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาชุมชน และการมีความคิดที่ก้าวหน้ามากกว่าการมองที่คุณลักษณะส่วนบุคคล การช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัว และการให้ของกำนัลหรือเงิน

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชน โดยกระบวนการ AIC แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นซาบซึ้งคุณค่า (Appreciation : A) ขั้นปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพลระหว่างกัน (Influence : I) และขั้นควบคุมไปสู่การกระทำ (Control : C) มีผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายการจัดทำแผนและโครงการโดยกระบวนการ AIC มีการระดมความคิด บอกเล่าสภาพปัญหาจนได้แผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ได้จากการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งรวบรวมจากปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองและนำเสนอสังคมไปสู่สังคมประชาธิปไตยในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย วัฒนศัพท์ (2553 : 52) การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่นานาอารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้นและมีทีคนที่จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน ในภาพรวมพบว่า กรรมการชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมือง กรรมการชุมชนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และเป็นผู้หญิงซึ่งไม่ค่อยสนใจ

เรื่องการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีปัญหาในการเดินทางมาใช้สิทธิของผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ยิ่งพบว่า มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในครอบครัวต้องเร่งรีบในการทำมาหากิน จึงมองว่าการเลือกตั้ง ไม่มีความสำคัญ การเมืองเป็นเรื่องผลประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เท่านั้น

ผลของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของกรรมการชุมชน เทศบาลเมืองหลังสวน พบว่า จากการจัดทำแผนและโครงการ การระดมความคิดบอกเล่าสภาพ ปัญหา ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ได้จากการทำงานแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ กรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยเป็นการเปิดโอกาส ให้สมาชิกได้พูดคุยถึงปัญหาและความต้องการ ตลอดจนการมีโอกาสในการกำหนดแผนงาน หรือวิสัยทัศน์การพัฒนา จนเกิดการกระตุ้นความคิด เกิดแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ ปัญหา ติดตามข่าวสารทางการเมือง เกิดการสนทนาพูดคุยประเด็นปัญหาทางการเมืองมากขึ้น เข้าร่วมประชุมของสภาท้องถิ่น ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่น และการสมัคร เป็นสมาชิกกลุ่มสนใจ กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนเพื่อพิทักษ์ความถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมที่เป็นการ ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญ ต่างๆ หรือจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยกับการเลือกตั้ง เป็นต้น ส่งเสริม ให้ประชาชนได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ชมรม องค์กร เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยให้ หน่วยงานได้มีส่วนร่วมในกลุ่มชมรมต่างๆ จะมีส่วนทำให้เกิดการกระตุ้นในการเข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมือง โดยให้หน่วยงานได้มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนร่วม และให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิก ตลอดจนสถานบันการศึกษาควรบรรจุหลักสูตรว่าด้วย จิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ สุจริต และภาวะผู้นำ เข้าไปในเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย เพื่อมุ่งเสริมปลูกฝังจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ สุจริต และภาวะผู้นำให้กับนักเรียนและชั้นนำ

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวนฯ

ให้เห็นว่าคุณค่าของคนอยู่ที่ผลงาน และความรู้ความสามารถ ไม่ใช่ทรัพย์สินเงินทอง สามารถเป็นตัวอย่งที่ดีแก่คนในสังคมได้ และที่สำคัญสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชุมพร เทศบาลเมืองหลังสวน ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และสร้างเสริมสัมพันธภาพและความโปร่งใสและบริสุทธิ์ ยุติธรรมต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เรื่องการเมืองไปยังสื่อที่ได้รับความนิยมต่างๆ ของประชาชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะเพิ่มการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เพิ่มเติมในอีก 2 ประเด็น ได้แก่ สิทธิการมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอบัญญัติท้องถิ่น และสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องวางแผนเตรียมการในเรื่องของการขอเวลาและงบประมาณด้วย และการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการชุมชน หากจะนำรูปแบบกระบวนการ AIC ไปทำการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่ผู้นำชุมชน เช่น ประชาชนทั่วไปควรมีการปรับปรุงหรือประยุกต์แผนปฏิบัติการ ให้ความเหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย โดยเพิ่มระยะเวลาในการปฏิบัติการให้มากขึ้น เนื่องจากต้องใช้เวลาในการสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างผู้ดำเนินการวิจัยกับผู้ประชุมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารอ้างอิง

อภิชาติ สติตนิรามัย. (2555). รัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.

อนรุักษ์ นิยมเวช. (2554). บทความเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2554). “การเมืองเรื่องการเลือกตั้งและปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองและผู้สมัคร : วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง 3 ก.ค. 2554.” วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 9(2) : 5 - 28.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สันติวิธีเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.